

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут економіки і менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора ІЕМ

Сергій ПОБИГУН

« 01 » 09 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Основи академічного письма

Освітній рівень бакалавр

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітня програма Фінанси, митна справа та фіскальне адміністрування

Статус дисципліни обов'язкова

Мова викладання українська

2024 р.

Розробник(и):

доцент кафедри філології та перекладу,
канд. філол. наук, доцент
myroslava.venhryniuk@nung.edu.ua

Мирослава ВЕНГРИНЮК

Схвалено на засіданні кафедри філології та перекладу

Протокол від «26» серпня 2024 року № 1.

Завідувач кафедри філології та перекладу

Мар'яна ШТОГРИН

Узгоджено:

Гарант ОП “Фінанси, митна справа та
фіскальне адміністрування”

Ірина ФАДЄЄВА

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Мета дисципліни – формування у студентів навичок академічної культури та академічної грамотності, необхідних для успішного провадження науково-дослідної та науково-навчальної роботи в університеті. Завдання курсу: - розкрити зміст таких понять, як «науковий стиль», «науковий текст», «академічне письмо»; - навчити студентів групувати джерела, систематизувати матеріал, покликатися на авторитетних науковців, цитувати їх позиції; - сформувати навички компресії наукового тексту; - висвітлити особливості ведення наукової дискусії, доведення або спростовування актуалізованих тверджень; - навчити студентів висловлювати власну думку в академічному есе.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=3890
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	
Постреквізити	Філософія і соціологія, курсові роботи з фахових дисциплін, практики, кваліфікаційна робота
Результати навчання	ПРН12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності. ПРН18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПРН21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
Компетентності	Загальні: ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК12 Здатність працювати автономно. ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

	ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Спеціальні (фахові): ФК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації. ФК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
Підсумковий контроль, форма	диференційований залік
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів гнучких умінь та навичок (soft skills), серед яких написання текстів, кмітливість (теми «Академічне есе як один із жанрів академічного письма. Жанрові особливості й різновиди академічного есе»; «Різновиди компресії наукового тексту: тези, конспект, реферат, анотація»), креативність (теми «Ділова документація. Мотиваційний лист. Резюме»; «Вибір нормативних лексико-семантичних та фразеологічних мовних засобів для створення академічного тексту»), мотивація, робота в команді, управління часом (теми «Культура особистості дослідника. Академічна доброчесність і її порушення»; «Поняття про досконалий науковий текст. Дієвість наукового тексту. Механізми впливу на читача»). Усі теми запропонованого курсу дисципліни «Основи академічного письма» сприяють розвитку у студентів комунікабельності та роблять внесок в їх особистий розвиток.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (від 31.03.2022 р., наказ № 68) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним протягом семестру розкладом є обов'язковим. Спізнення на зазначені заняття не допускаються. Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття: тримають вимкненими електронні засоби зв'язку; залишають аудиторію тільки з дозволу викладача; активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи; використовують технічні засоби навчання, котрі підвищують ефективність навчального процесу; поведуть себе дисципліновано та сприяють підтримці належного санітарного стану в навчальних приміщеннях.

Одержані здобувачем на аудиторному занятті бали поточного контролю знань не підлягають зменшенню за будь-які порушення навчальної дисципліни.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти під час навчання в університеті зобов'язані неухильно виконувати «Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу» (від 05.04.2022р., наказ №73). Зокрема, здобувачі мають: демонструвати самостійність у виконанні аудиторних завдань, контрольних робіт; не фальсифікувати свої результати навчання; уникати списування, не користуватися підказками інших осіб під час проведення заходів поточного контролю знань; дотримуватися коректності в посиланнях на джерела інформації у разі запозичення відомостей, тверджень та ідей. У разі виявлення плагіату чи недотримання академічної доброчесності студент має змогу повторно виконати завдання, однак максимальна кількість балів за повторно виконане завдання зменшиться на три бали.

3) щодо оцінювання

За умови виконання всіх практичних занять, складання тестового контролю засвоєння змістових модулів та підтвердження опанування на мінімальному рівні результатів навчання (за семестр отримано не менше 35 балів за шкалою ЄКТС) здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни. Форма семестрового контролю – диференційований залік. Відпрацювання пропущених занять здійснюється відповідно до графіку консультацій викладачів кафедри філології та перекладу.

У разі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контролю здійснюються згідно з «Положенням щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 22.10.2022р. (наказ №262).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Умови допуску до перескладання модульного та підсумкового контролів, графік і форми перескладання регламентовані «Положенням про організацію освітнього процесу в ІФНТУНГ», зазначеному в пункті 1) цього розділу.

5) Програма дисципліни передбачає визнання результатів навчання у **неформальній освіті**, можливість якого надає Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу (від 09.11.2020 р., наказ 283). Доступ за посиланням <http://surl.li/ezdbdy>.

Курс «Мовити. Мотиви. Онлайн-курс про те, як стати носієм української мови», розроблений студією онлайн-освіти EdEra, інтегровано до програми навчальної дисципліни як самостійну роботу здобувачів, а тому виконання завдань онлайн-курсу є обов'язковим для всіх. Курс безплатний і доступний постійно. Здобувачі можуть самостійно регулювати темп навчання. Однак вивчення курсу слід повністю завершити до останнього практичного заняття з

дисципліни. Реєстрація на курс за посиланням: [EdEra – online education studio | Мовити.Мотиви](https://ed-era.com)
[Онлайн-курс про те, як стати носієм української мови \(ed-era.com\)](https://ed-era.com)

Курс «Мовити. Мотиви. Онлайн-курс про те, як стати носієм української мови» акцентує на кількох мотивах розмовляти українською: 1) мотив вільно говорити, а не перекладати подумки; 2) мотив добирати вишукані слова української мови; 3) мотив бути в контексті.

Оцінювання курсу включене до підсумкової оцінки. Обсяг курсу: 7 год. / 0,2 кред. ЄКТС.

Оцінювання результатів можливе за умови надання сертифікату про проходження курсу. Кількість балів -10.

Уніфікована інформація

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитися з документом можна за покликанням <http://surl.li/wzkepe>

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Основи академічного письма» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	Розподіл по семестрах	
		Семестр 1	
Кількість кредитів ECTS	3	3	
Загальний обсяг часу, год.	90	90	
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:			
– лекційні заняття	-	-	
– практичні/семінарські заняття	36	36	
– лабораторні заняття			
Самостійна робота, год	54	54	
Форма семестрового контролю (іспит, залік, захист КР, захист КП)	диференційований залік	диференційований залік	

3.2. Лекційні заняття не передбачені

3.3. Практичні (семінарські) заняття

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
М 1	Українськомовна академічна комунікація: теоретичні і практичні засади	36	
ЗМ 1	Формування академічної культури студента.	16	
П 1.1	Вступ. Мета та завдання курсу. Академічне письмо як один із різновидів наукового (академічного) спілкування. Науковий стиль, науковий текст, академічна комунікація.	2	2
П 1.2	Культура особистості дослідника. Академічна доброчесність і її порушення. Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі. Західний досвід покарання за нечесність. Авторське право. Плагіат як крадіжка інтелектуальної власності. Види плагіату. Академічний плагіат.	2	4-7
П 1.3-1.4	Різновиди компресії наукового тексту: тези, конспект, реферат, анотація. Покликання, перепокликання та цитування, перецитування, самоцитування: доцільність, вмотивованість, аргументованість, коректність.	4	2, 5

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
П 1.5	Вимоги до укладання списку використаних джерел у науковій роботі. Монографічний і аналітичний бібліографічний опис. Особливості опису інтернет-джерел.	2	2
П 1.6-1.7	Вступна й висновкова частини у структурі академічного тексту. Мовні кліше в академічному тексті. Основні функції й характеристики вступу академічного тексту. Академічно грамотне обґрунтування актуальності теми, висвітлення стану розроблення проблеми, формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань. Зв'язок вступу та висновків. Співвідношення теми, мети, завдань і висновків академічного тексту. Типові помилки в написанні загальних висновків.	4	2, 4, 7
П 1.8	Вимоги до подання змісту наукової роботи. Правила оформлення таблиць, рисунків, формул. Додатки як структурний компонент наукової роботи.	2	2, 10
ЗМ 2	Створення та редагування академічного тексту	20	
П 2.1	Поняття про досконалий науковий текст. Дієвість наукового тексту (оновлення стилю, виразність і читабельність, зв'язок «автор – читач»). Механізми впливу на читача (увага, цікавість, радість пізнання, співдумання, проблемний виклад, діалогічність, недомовленість). Головні чинники виразності (ясність, стислість, композиційна довершеність)	2	2, 4, 7
П 2.2	Поняття про «науковий жаргон». Вияви «наукового жаргону» на лексичному та граматичному мовних рівнях (перенасичення тексту термінами, невиправдане залучення термінів з інших наук, термінологічне псевдоноваторство, непотрібні запозичення, громіздкі речення, нагромодження іменників, багатослів'я, марнослів'я («вода»)).	2	2
П 2.3	Види академічних текстів за формою комунікації та способом викладу матеріалу. Текст-розповідь. Текст-опис. Текст-міркування. Текст-доказ. Текст-визначення. Особливості побудови.	2	2
П 2.4	Абзац як структурний елемент академічного тексту і засіб реалізації категорій зв'язності й цілісності. Структура абзацу. Роль першого речення в абзаці. Логіко-смісловий аналіз побудови речень та абзаців. Типи зв'язків речень в абзаці. Доцільність / недоцільність використання лексичних повторів. Способи і засоби досягнення точності, послідовності, зрозумілості.	2	2, 4
П 2.5-2.6	Вибір нормативних лексико-семантичних та фразеологічних мовних засобів для створення академічного тексту. Поняття про термін. Вимоги до терміна. Загальнонаукові та вузькоспеціальні терміни. Терміни і професіоналізми.	4	2

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
П 2.7-2.8	Граматичні мовні засоби в академічному тексті. Вибір нормативних граматичних форм для створення академічного тексту. Дієслівне та прийменникове керування. Активні й пасивні дієприкметники. Вибір синтаксичної побудови. Порядок слів. Однорідні члени речення. Дієприслівникові звороти. Вставні та вставлені конструкції.	4	2, 4, 8
П 2.9	Академічне есе як один із жанрів академічного письма. Жанрові особливості й різновиди академічного есе. Етапи організації процесу академічного письма (написання есе). Структура академічного есе. Рекомендації щодо підготовки й написання академічного есе: критерії оцінювання.	2	2
П 2.10	Інтерпретація та редагування власного академічного есе. Аналіз академічного есе крізь призму дотримання психологічних, логічних та мовностилістичних засад створення академічного тексту.	2	2
Усього годин		36	

Всього: – модулів — 1;
– змістових модулів — 2.

3.4 Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах цього курсу наводяться у таблиці 3.

Таблиця 3 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	12
Підготування до практичних занять, контрольних робіт та заліку. Проходження курсу на платформі EdEra: «Мовити. Мотиви. Онлайн-курс про те, як стати носієм української мови». Посилання на курс: EdEra – online education studio Мовити. Мотиви Онлайн-курс про те, як стати носієм української мови (ed-era.com)	42
Усього годин	54

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	Кількість годин	Література
М 1	Українськомовна академічна комунікація: теоретичні і практичні засади	12	
ЗМ 1	Формування академічної культури студента. Оформлення академічного тексту	8	
Т 1.3-1.4	Написати анотацію до наукової статті за фахом.	4	3
Т 1.5	Подати тези наукової статті за фахом	2	3
Т 1.8	Подати різні види бібліографічного опису (до статті за фахом).	2	3
ЗМ 2	Створення та редагування академічного тексту	4	
Т 2.9-2.10	Написати академічне есе на одну із запропонованих тем.	4	3
	Усього годин	12	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Венгринюк М. І., Кобзей Н. В. Основи академічного письма : конспект лекцій. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2023. 82 с. URL: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=477292
2. Венгринюк М. І., Кобзей Н. В. Основи академічного письма : методичні вказівки для вивчення дисципліни та підготовки до практичних занять. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2023. 86 с. URL: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=477297
3. Когут О. В., Венгринюк М. І., Литвин Н. Б., Мельник О. М. Основи академічного письма: методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2021. 45 с. URL: https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=466815

4.2 Додаткова література

4. Венгринюк М. І., Мельник О. М. Засоби емоційно-інтелектуального впливу на читачів у виданні “Таємниці походження Всесвіту” Лоуренса М. Краусса. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип. 27. Т. 1. С. 135-140. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.1.23>
5. Лютий Т. В., Денисова О. С. Академічне письмо та оприлюднення наукових результатів : навчальний посібник. Суми, 2019. 186 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/78695/1/04_LyutyyTV_Academic_Writing_Short.pdf;jsessionid=03EED5F571B1F43AB70F6019413AA428
6. Назаровець С., Борисова Т. Відкритий доступ до наукових цитувань : практичний посібник. К. : ДНТБ України, 2019. 33 с. URL: <https://zenodo.org/records/2554825>

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

7. Ревуцька С. К., Зінченко В. М. Академічне письмо : навчальний посібник. Кривий Ріг, 2019. 130 с. URL: <http://surl.li/agkel>
8. Селігей П. Іменниковість versus дієслівність: у пошуках золотої середини. *Мовознавство*. 2014. № 4. С. 36–55. URL: <http://surl.li/cxlaa>
9. Селігей П. Типи багатослів'я в наукових текстах. *Українська мова*. 2013. № 4. С. 22–44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrm_2013_4_4.
10. Шкіцька І. Ю. Основи академічної доброчесності. Практикум : навч.-метод. посіб. Тернопіль THEU, 2018. 64 с. URL: <http://surl.li/cxlaf>

5. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в таблиці 5.

Таблиця 5 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.	МН 1.2 – розповідь-пояснення МН 2.1 – ілюстрування МН 10 – узагальнення МН 20.7 – бесіда-діалог МН 18 – методи самостійної роботи вдома	МФО 3 - диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль МФО 6 – письмовий контроль МФО 8 – тестовий контроль
ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	МН 1.2 – розповідь-пояснення МН 2.1 – ілюстрування МН 10 – узагальнення МН 14 – творчий МН 20.7 – бесіда-діалог	МФО 3 — диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль МФО 6 – письмовий контроль
ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	МН 1.2 – розповідь-пояснення МН 14 – творчий МН 18 – методи самостійної роботи вдома МН 19 – робота під керівництвом викладача	МФО 3 — диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль МФО 6 – письмовий контроль МФО 8 – тестовий контроль
ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	МН 1.2 – розповідь-пояснення МН 2.1 – ілюстрування МН 10 – узагальнення МН 20.7 – бесіда-діалог МН 18 – методи самостійної роботи вдома	МФО 3 — диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль МФО 6 – письмовий контроль МФО 8 – тестовий контроль

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в таблиці 6.

Таблиця 6 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
МФО 4, МФО 5 - Теоретичні знання та практичні навички під час виконання аудиторних практичних завдань	50
МФО 4 - Сертифікат платформи EdEra: «Мовити. Мотиви. Онлайн-курс про те, як стати носієм української мови»	10
МФО 5 - Засвоєння матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення	20
МФО 8 - Підсумкове контрольне тестування	20
Усього балів	100

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 7.

Таблиця 7 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

		основні поняття навчального матеріалу	
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 8).

Таблиця 8 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільний	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес відбувається в аудиторіях університету, оснащених мультимедійним обладнанням, з відповідними технічними засобами, обладнанням, приладами, комп'ютерами.